

POSTANOWIENIE

14 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 14 czerwca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z wniosku A. S.

z udziałem M. S.

o wyznaczenie przez Sąd Najwyższy sądu równorzędnego,
na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Warszawie
postanowieniem z 3 kwietnia 2023 r., VI Co 359/22,
o wyznaczenie innego sądu równorzędnego,

**odmawia wyznaczenia innego sądu równorzędnego do
rozpoznania sprawy.**

UZASADNIENIE

A. S. złożyła do Sądu Okręgowego w Warszawie wniosek o zwrócenie się do Sądu Najwyższego o wyznaczenie innego równoległego sądu do rozpoznania sprawy, powołując się na art. 44¹ § 1 k.p.c. Postanowieniem z 3 kwietnia 2023 r. Sąd Okręgowy wystąpił do Sądu Najwyższego o „wyznaczenie przez Sąd Najwyższy innego równoległego sądu do rozpoznania sprawy o rozwód”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 44¹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy może przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego. Takie okoliczności zostały powołane we wniosku inicjatorce postępowania. Jednak decyzja procesowa

o przekazaniu sprawy może zostać podjęta tylko w toku postępowania toczącego się w konkretnej sprawie. Jedynie wówczas możliwe jest bowiem przekazanie sprawy, a więc podjęcie decyzji, że dana sprawa zostanie rozpoznana przez inny sąd niż ten, w którym się toczy. Nie sposób natomiast „przekazać” sprawy, która nie została jeszcze wszczęta.

Problem ten został zresztą dostrzeżony przez wnioskodawczynię i Sąd występujący. Zarówno bowiem we wniosku wszczynającym postępowanie, jak i w postanowieniu z 3 kwietnia 2023 r. jest mowa – wbrew wyraźnej treści art. 44¹ k.p.c. – o „wyznaczeniu” innego sądu, a nie o przekazaniu sprawy.

Co więcej, wystąpienie okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 44¹ § 1 k.p.c. może zostać zbadane jedynie w odniesieniu do sprawy skonkretyzowanej od strony podmiotowej i przedmiotowej. Wykluczona jest przecież ocena „dobra wymiaru sprawiedliwości”, czy „społecznego postrzegania sądu jako organu bezstronnego” w oderwaniu od okoliczności sprawy. Przestanki te nie mogą być analizowane na tle hipotetycznej, niezainicjowanej jeszcze sprawy.

Sąd Okręgowy wystąpił o wyznaczenie sądu „równoległego”, kierując się wnioskiem A. S., która wskazała, że zamierza wszcząć postępowanie w sprawie o rozwód. Wniosek ten został przez Sąd Okręgowy potraktowany jako podstawa do wszczęcia odrębnego, pomocniczego postępowania, dotyczącego wyznaczenia sądu właściwego do rozpoznania sprawy rozwodowej jeszcze przed jej wszczęciem. Artykuł 44¹ § 1 k.p.c. z przytoczonych wyżej przyczyn nie może jednak znaleźć zastosowania jeszcze przed wszczęciem postępowania w sprawie, która miałaby zostać przekazana. Nie negując trafności argumentacji przedstawionej we wniosku inicjatorce postępowania, wystąpienie Sądu Okręgowego nie mogło odnieść skutku, skoro postępowanie w sprawie, która miałaby zostać przez Sąd Najwyższy przekazana, nie zostało nawet wszczęte.

Z tych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 44¹ § 1 k.p.c. odmówił wyznaczenia innego sądu równorzędnego do rozpoznania sprawy.

